

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2018. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 6:
ПРИМЈЕНА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСТВА

I– ТЕСТ ПИТАЊА

1. У односу на контролне одлуке, планске одлуке укључују:

- a) акцију и имплементацију планских одлука
- b) избор начина мјерења остварења и прибављање повратних информација
- c) избор циљева, предвиђање резултата различитих алтернативних начина постизања циљева
- d) избор алтернативе и доношење одлуке о начину постизања циљева

2. У функцији контроле одлука, управљачко рачуноводство:

- a) доноси планске одлуке о циљевима
- b) учествује у вредновању предложених алтернатива
- c) предлаже најбољу алтернативу при доношењу одлуке
- d) учествује у мјерењу остварења и прибављању повратних информација

3. Смјернице у поступцима рада управљачког рачуновође у функцији олакшавања одлучивања менаџмента су:

- a) имајте у виду законодавну и професионалну рачуноводствену регулативу када припремате извјештаје менаџерима
- b) имајте у фокусу купца (менаџера) када припремате извјештај
- c) примијените исти концепт трошка за различите сврхе
- d) примијените концепт: „различити трошкови за различите сврхе“

4. Релевантни обим активности је обим активности у оквиру којег су:

- a) укупни варијабилни трошкови константни
- b) укупни варијабилни трошкови обрнуто пропорционално промјенљиви
- c) укупни фиксни трошкови константни
- d) јединични фиксни трошкови пропорционално промјенљиви

5. Примјер индиректног производног трошка је трошак:

- a) контроле квалитета различитих процеса
- b) осигурања машина
- c) прековременог рада плаћеног свим радницима постројења
- d) сати машинског рада

6. Примјер носилаца трошка је:

- a) одјелјење дизајна
- b) сати рада дизајнера
- c) број дијелова у поједином дизајну
- d) пројекат

7. Анализа односа трошкови – обим активности – профит (CVP анализа) се заснива на претпоставци да:

- a) се производња и продаја разликују
- b) су трошкови подијељени на директне и индиректне
- c) су производња и продаја једнаке
- d) су трошкови подијељени на варијабилне и фиксне

8. Оперативни левериџ (полуга) је однос:

- a) фиксних трошкова и контрибуционог добитка
- b) планиране продаје и продаје у тачки покрића
- c) контрибуционог и оперативног добитка
- d) варијабилних трошкова и контрибуционог добитка

9. Апсорпциони метод обрачуна трошкова залиха производа обухвата:

- a) варијабилне трошкови производње
- b) само директне трошкове маркетинга
- c) директне варијабилне и директне фиксне трошкове производње
- d) варијабилне и фиксне трошкове производње

10. За ефикасан процес буџетирања важно је имати у виду да:

- a) врховна управа има кључну одговорност за буџет организације
- b) рачуновође имају кључну одговорност за усвајање буџета организације
- c) се управљачки тим слаже са очекивањима у буџету
- d) планови и буџети морају бити стриктно реализовани без обзира на промијењене околности

11. У процесном обрачуну трошкова се користи:

- a) калкулација еквивалентних бројева
- b) калкулација везаних производа
- c) проста дивизиона калкулација
- d) сложена дивизиона калкулација

12. Фиксни буџет се добије као производ:

- a) планирани output **x** буџетирана цијена
- b) планирани input за стварни output **x** стварна цијена
- c) планирани input за стварни output **x** планирана цијена
- d) стварни output за планирани output **x** планирана цијена

- 13. Код маргиналног приступа обрачуну трошкова и израчунавања пословног резултата приоритетна је подјела трошкова на:**
- a) директне и индиректне трошкове
 - b) ускладиштиве и неускладиштиве
 - c) варијабилне и фиксне трошкове
 - d) апсорбирани и неапсорбирани трошкове
- 14. Трошкови који додају вриједност за купца и које је он спреман платити су:**
- a) трошкови квалитете
 - b) трошкови усклађивања производа са жељама купца
 - c) поновна обрада производа
 - d) прекомјерни шкарт
- 15. Најчешће разматране одлуке Активитиу басед манагемента су:**
- a) одређивање цијена и одређивање производног микса
 - b) смањење трошкова и унапрјеђење процеса
 - c) одлуке о укључивању или искључивању купаца према профитабилности
 - d) одлуке о дизајну производа и процеса
- 16. Реманентност трошкова подразумијева:**
- a) смањење степена запослености капацитета доводи до слабијег пада укупних трошкова у односу на смањење ступња запослености
 - b) смањење ступња запослености капацитета доводи до повећања укупних трошкова
 - c) повећање ступња а запослености капацитета доводи до пада укупних трошкова
 - d) појаву да су сви трошкови варијабилни на дуги рок
- 17. Групни трошкови су:**
- a) трошкови матице и њених подружница
 - b) више индивидуалних трошкова повезаних неким заједничким кључем
 - c) сви трошкови настали у неком предузећу
 - d) трошкови у тачки раздвајања
- 18. Препознајте што од наведеног не представља карактеристику децентрализације:**
- a) смањује трошкове прикупљања и обраде информација
 - b) води бржем доношењу пословних одлука
 - c) смањује мотивацију локалних менаџера
 - d) помаже менаџерима у њиховом развоју и учењу
- 19. Главне методе за распоред прихода од повезаног пакета на појединачне производе у том пакету су:**
- a) метода самосталног производа
 - b) инкрементална метода
 - c) диференцијална метода
 - d) метода групних производа

20. Подузеће X производи сладолед. За јануар 201X. буџетирана је набавка и утрошак 12.000 литара млијека по цијени од 0,80 KM по литри. Стварна набавка и кориштење за јануар 201X. је 16.000 литара по цијени од 0,60 KM по литри. Планирано је да се произведе и прода 20.000 комада кугли сладоледа, а произведено је и продано 24.000 кугли сладоледа. Одступање флексибилног буџета за дане трошкове је:

- a) 2.880 KM
- b) 2.440 KM
- c) 1.920 KM
- d) 1.600 KM

II ЗАДАЦИ

Задатак број 1. На основу сљедећих података:

Варијабилни индиректни трошкови	Износ (у н.ј.)
<i>Стварни износ</i>	75.000
Трошкови алоцирани на производе	70.000
Флексибилан буџет: плански (буџетски) инпут допуштен за стварни аутпут x планска (буџетска) стопа	70.000
Стварни инпут x планска (буџетска) стопа	72.800

Фиксни трошкови	Износ (у н.ј.)
<i>Стварни трошкови</i>	150.000
Трошкови алоцирани на производе	145.000
Флексибилан буџет: збирни износ као у статичком буџету без обзира на буџетски ниво аутпута	155.000
Износ из статичког буџета	155.000

Утврдите:

- а) Износ и карактер одступања у потрошњи за варијабилне индиректне трошкове
- б) Износ и карактер одступања у ефикасности коришћења базе за алокацију, за варијабилне индиректне трошкове
- в) Укупно одступање од вриједности алоцираних варијабилних индиректних трошкова
- г) Износ и карактер одступања у потрошњи за фиксне индиректне трошкове
- д) Износ и карактер одступања у ефикасности коришћења базе за алокацију, за фиксне индиректне трошкове
- ђ) Укупно одступање од вриједности алоцираних фиксних индиректних трошкова
- е) Укупно (збирно) одступање на индиректним трошковима (фиксним и варијабилним)

I Износ и карактер одступања у потрошњи за варијабилне индиректне трошкове:

- а) је 2.800 н.ј. (Н)
- б) не постоји
- в) је 2.800 н.ј. (П)
- г) је 2.200 н.ј. (Н)

Тачан одговор је: г)

II Износ и карактер одступања у ефикасности коришћења базе за алокацију, за варијабилне индиректне трошкове:

a) је 2.800 н.ј. (H)

б) не постоји

в) је 2.800 н.ј. (П)

г) је 2.200 н.ј. (П)

Тачан одговор је: а)

III Укупно одступање од вриједности алоцираних варијабилних индиректних трошкова је:

a) је 2.800 н.ј. (H)

б) је 5.000 н.ј. (H)

в) је 2.800 н.ј. (П)

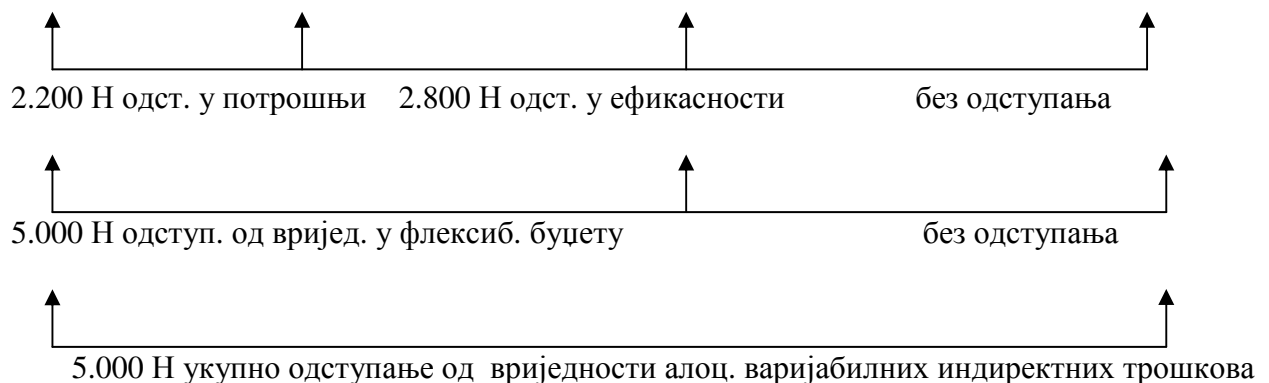
г) је 5.000 н.ј. (П)

Тачан одговор је: б)

Потврда:

Варијабилни индиректни производни трошкови:

Стварни трошкови	Стварни инпути x Буџетска стопа	Флексибилан буџет: буџетски инпут дозвољен за стварни аутпут x буџетски стопа	Алоцирано: Буџетски инпут дозвољен за стварни аутпут x буџетски износ (стопа)
75.000	72.800	70.000	70.000

IV Износ и карактер одступања у потрошњи за фиксне индиректне трошкове:

a) је 10.000 н.ј. (H)

б) је 5.000 н.ј. (П)

в) је 10.000 н.ј. (П)

г) не постоји

Тачан одговор је: б)

V Износ и карактер одступања у ефикасности коришћења базе за алокацију, за фиксне индиректне трошкове:

а) је 5.000 н.ј. (Н)

б) 10.000 н.ј. (П)

в) не постоји

г) 10.000 н.ј. (Н)

Тачан одговор је: в)

VI Укупно одступање од вриједности алоцираних фиксних индиректних трошкова:

а) је 10.000 н.ј. (Н)

б) је 5.000 н.ј. (П)

в) је 10.000 н.ј. (П)

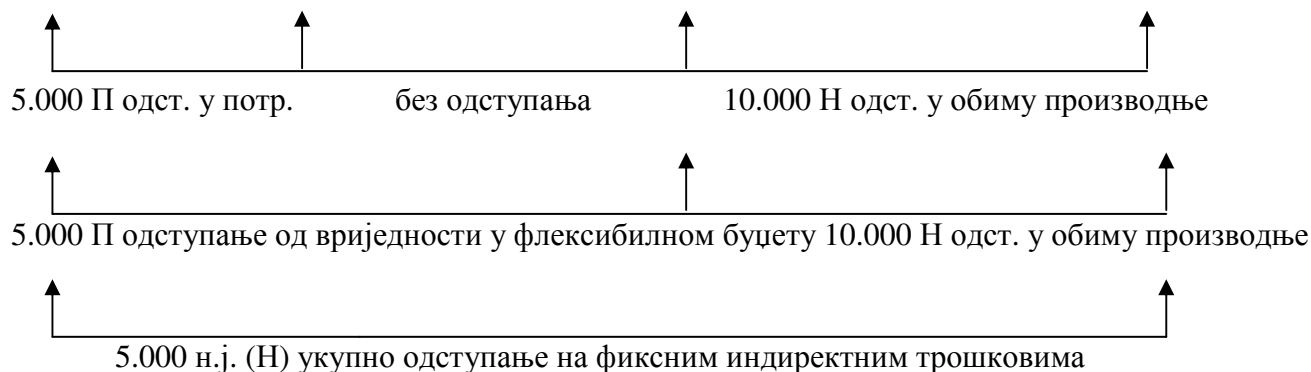
г) је 5.000 н.ј. (Н)

Тачан одговор је: г)

Потврда:

Фиксни индиректни производни трошкови:

Стварни трошкови	Исти збирни износ као у статичком буџету без обзира на буџетски ниво аутпута	Флексибилан буџет: исти збирни износ као у статичком буџету без обзира на буџетски ниво аутпута	Алоцирано: Буџетски инпут дозвољен за стварни аутпут x буџетски износ (стопа)
150.000	155.000	155.000	145.000

VII Укупно (збирно) одступање на индиректним трошковима (фиксним и варијабилним) износи

а) је 10.000 н.ј. (Н)

б) је 2.800 н.ј. (П)

в) је 2.2000 н.ј. (П)

г) је 5.000 н.ј. (Н)

Тачан одговор је: а).

Потврда:

	Варијабилни	Фиксни	Укупно
Одступање у потрошњи	2.200 н.ј. (Н)	5.000 н.ј. (П)	2.800 н.ј. (П)
Одступање у ефикасности	2.800 н.ј. (Н)	не постоји	2.800 н.ј. (Н)
Одступање у обиму производње	не постоји	10.000 н.ј. (Н)	10.000 н.ј. (Н)
Одступање од вриједности у флексибилном буџету	5.000 н.ј. (Н)	5.000 н.ј. (П)	0 н.ј.
Недовољно (превише) алоцирани производни индиректни трошкови	5.000 н.ј. (Н)	5.000 н.ј. (Н)	10.000 н.ј. (Н)

Задатак број 2.

Путничка агенција специјализирана за продају карата за летове на релацији Сарајево – München, наплаћује повратну карту 500 КМ. Агенција прима провизију од авиокомпанија у износу од 10% вриједности карте коју путник уплати. Фиксни трошкови агенције износе 11.000 КМ мјесечно. Варијабилни трошкови су 2% по карти и укључују између осталог и 4 КМ поштарине за ДХЛ (претпостављамо да је свака набављена карта достављена посебно, тако да поштарина терети сваку карту).

Израчунати:

- Колико карата агенција мора продати сваког мјесеца да покрије трошкове, односно да оствари добит од 5.000 КМ?**
- Ако претпоставимо да агенција разматра могућност преласка на он-лине уручивање карата, што би повећало мјесечно трошкове интернета фиксно за 500 КМ, а донијело уштеду на трошковима ДХЛ-а у потпуности, за остварење добити од 5000 КМ мјесечно, треба ли агенција пријети на овај нови начин пословања?**

РЈЕШЕЊЕ:

а) **И дио** – Точка покрића: За потребе овог задатка требамо израчунати тачку покрића примјењујући

формуле ЦВП анализе:

Укупни приходи = Укупни трошкови

Укупни трошкови = Фиксни трошкови + Варијабилни трошкови

Укупни приходи = продајна цијена по јединици · број проданих јединица

Варијабилни трошкови = варијабилни трошак по јединици · број проданих јединица

тј. уз употребу симбола имат ћемо сљедеће једнакости:

$$УП = УТ$$

$$УП = ФТ + ВТ$$

$$пц \cdot Q = ФТ + вт \cdot Q$$

$$50 \cdot Q = 11.000 + 10 \cdot Q$$

$$40 \cdot Q = 11.000$$

$$Q = 275 \text{ карата}$$

Провизија коју прима агенција износи 10% од износа на који гласи карта, тј. $500 \text{ КМ} \cdot 10\% = 50 \text{ КМ}$ по једној карти и овај износ представља приход агенције.

Агенција мора продати сваког мјесеца 275 карата да би покрила своје трошкове пословања.

(10 бодова)

ИИ дио: Треба израчунати број карата за циљану добит преко једначине ЦВП анализе.

Финансијски резултат = Укупни приходи – Укупни трошкови

$$ФР = УП - УТ$$

$$5.000 = 50 \cdot Q - 11.000 - 10 \cdot Q$$

$$16.000 = 40 \cdot Q$$

$$Q = 400 \text{ карата}$$

Ако би агенција жељела остварити добит од 5.000 КМ мора продати 400 карата.

(10 бодова)

б) Релевантни трошкови за одлучивање:

нови варијабилни трошак по једној карти $vt' = 10 - 4 = 6$ карата

нови укупни фиксни трошкови УФТ = 11.000 + 500 = 11.500 КМ

$$ФР = УП - УТ$$

$$5.000 = 50 \cdot Q - 11.500 - 6 \cdot Q$$

$$16.500 = 44 \cdot Q$$

$$Q = 375 \text{ карата}$$

Под истом претпоставком, за остваривање оперативне добити од 5.000 КМ агенција треба продати мање 25 карата да би остварила добит од 5.000 КМ мјесечно тј. треба донијети одлуку да пређе на нови начин, он --лине, слања карата

(10 бодова)